

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. S. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono ubezpieczonemu okresu pracy od 1.10.1994 do 31.12.1998 w Młynie Handlowo - Usługowym, z uwagi na brak dokumentów potwierdzających zatrudnienie w warunkach szczególnych, tj świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub stosownego świadectwa pracy. Organ rentowy ustalił staż pracy w warunkach szczególnych na 12 lat, 2 miesiące i 22 dni.

Organ rentowy przyjął, iż wnioskodawca nie posiada stażu sumarycznego w wysokości 25 lat. Wskazano, że organ nie rozpatrywał okresu pracy w gospodarstwie rolnym w okresie 16.03.1972 – 29.04.1980 z uwagi na brak zaświadczenia KRUS, potwierdzającego opłacanie składek przez rodziców wnioskodawcy na ubezpieczenie społeczne rolników. Podniesiono, że prawo do świadczenia może ulec ponownemu ustaleniu, jeżeli zostaną przedłożone lub przesłane za pośrednictwem poczty nowe środki dowodowe potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe, złożenie dokumentów po upływie 1 miesiąca od otrzymania decyzji będzie skutkowało rozpatrzeniem uprawnień do emerytury od miesiąca, w którym zostaną przedłożone nowe środki dowodowe.

/decyzja – k. nienum. akt rentowych/

J. S. wniósł odwołanie od powyższej decyzji w dniu 9 maja 2016 r i o zaliczenie okresu zatrudnienia w Młynie Handlowo - Usługowym do pracy w warunkach szczególnych. Do odwołania załączył pismo z KRUS wraz z załącznikami oraz postanowienie Wójta Gminy Ł..

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji. Podniósł, że w związku z dodatkowo złożonymi dokumentami zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające z KRUS.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8/

Decyzją z dnia 27 lipca 2016 r organ rentowy uchylił decyzję z dnia 7 kwietnia 2016 r w części dotyczącej uzasadnienia. Organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, jednak wyłącznie z powodu braku wykazania 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał staż sumaryczny w wymiarze 25 lat.

/decyzja – k. nienum. akt ZUS/

Na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2017 r wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/protokół rozprawy – k. 49/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. S. urodził się w dniu (...).

W dniu 11 marca 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 25 lat ogólnego stażu pracy oraz 12 lat, 2 miesiące i 22 dni stażu pracy w warunkach szczególnych.

/okoliczności bezsporne, wniosek – k. 1, karta przebiegu zatrudnienia – k. nienum. akt ZUS, decyzja – k. nienum. akt ZUS/

W okresie od 1 października 1994 r do 31 marca 1999 r wnioskodawca był zatrudniony w Młynie Handlowo – Usługowym (...), w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku młynarza zmianowego. W świadectwie pracy znajduje się zapis, że przez cały okres zatrudnienia pracownik miał wypłacane wynagrodzenie za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

/świadectwo pracy – k. nienum. akt ZUS/

W tym okresie wnioskodawca pracował w młynie zbożowym, gdzie były przerabiane zboża na mąkę. Obsługiwał maszyny młyńskie, kontrolował cykl produkcji mąki. Po przyjeździe do pracy uruchamiał czyszczalnię i puszczał zboże. Proces był zautomatyzowany. Następnie młownik walcowy rozdrabniał zboże, dalej to, co zostało zmielone było przekazywane do odsiewacza płaskiego, gdzie mąka była przesiewana. Wnioskodawca kontrolował sposób zmielenia i przesiania. W przypadku nieprawidłowości w procesie – usuwał je. Wyprodukowana mąka była kierowana do zbiornika, a pozostałe otręby do innego zbiornika. Wnioskodawca sprzątał też pomieszczenie, w którym były maszyny, co zajmowało ok. 15 minut dziennie. Sporadycznie pomagał przy workowaniu czy transporcie. Wnioskodawca pracował w godzinach 7 – 15.

Oprócz wnioskodawcy pracowały jeszcze trzy osoby, które zajmowały się workowaniem mąki i otrębów, przygotowaniem transportu i sprzątnięciem.

W młynie panowało zapylenie i hałas.

/zeznania wnioskodawcy – k. 50 w zw. z k. 48,48 odw., zeznania świadka A. M. – k. 49 odw., Z. K. – k. 49 odw./

Wnioskodawca posiada świadectwo uzyskania tytułu robotnika wykwalifikowanego w zwodzie młynarz.

/kserokopia świadectwa – k. 22/

Sąd dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się do rozstrzygnięcia czy okres pracy ubezpieczonego- 1.10.1994 – 31.03.1999 r w Młynie Handlowo – Usługowym (...) był okresem pracy w warunkach szczególnych.

Ostatecznie nie był sporny sumaryczny staż ubezpieczeniowy - 25 lat, gdyż na skutek nowych dowodów załączonych do odwołania (w terminie miesięcznym) organ rentowy uznał za wykazany łącznie 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, co zostało potwierdzone wydaniem kolejnej decyzji.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace w postaci prac przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty (wykaz A dział X punkt 10).

Regulacja § 2 rozporządzenia , statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych instytucją wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia uprzywilejowanego kręgu podmiotów, stąd wymaga ścisłej wykładni i pewnego ustalenia przesłanek prawa. Należy jednak podkreślić, że brak świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie przekreśla ustalenia, że tego rodzaju praca była wykonywana. W szczególności ubezpieczony może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. Strony mają też prawo podważać moc dowodową dokumentów, w tym także świadectwa pracy, które jest dokumentem prywatnym i podlega ocenie przez sąd zgodnie z zasadami art. 233

§ 1 k.p.c. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 20 lipca 2016 r, III AUa 690/15, LEX nr 2121869 /.

W sprawie o emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdzie przedmiotem ustaleń sądu ma być charakter zatrudnienia, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych oraz - o ile to jest możliwe - dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania świadków, jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do emerytury. Ocena osobowych źródeł dowodowych musi być przy tym wolna od jakiegokolwiek dowolności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 27 października 2016 r III AUa 41/16 LEX nr 2151525/

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

W orzecznictwie (por. np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 638) przyjmuje się, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Z rozważań zawartych w tym orzeczeniu należy wyprowadzić nadto wniosek, iż - ze względu na charakter omawianego świadczenia (wcześniejsza emerytura) - przepisy rozporządzenia należy wyklądać ściśle.

Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Możliwe jest przy tym łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równoległe wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 2 czerwca 2016 r., III AUa 1687/15, LEX nr 2062050/

Z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Oznacza to, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 18 kwietnia 2016 r. ,III AUa 1636/15, LEX nr 2044356/.

Mając powyższe na uwadze Sąd na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dostępnej dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia. W ocenie Sądu zeznania świadków i wnioskodawcy są logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniają, nadto nie są sprzeczne z dokumentacją osobową.

Z ustaleń poczynionych na podstawie zgromadzonego w ten sposób materiału dowodowego wynika, że w spornym okresie zatrudnienia ubezpieczony wnioskodawca był zatrudniony w Młynie Handlowo – Usługowym (...), w pełnym

wymiarze czasu pracy na stanowisku młynarza zmianowego. W świadectwie pracy znajduje się zapis, że przez cały okres zatrudnienia pracownik miał wypłacane wynagrodzenie za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

W tym okresie wnioskodawca pracował w młynie zbożowym, gdzie były przerabiane zboża na mąkę. Obsługiwał maszyny młyńskie, kontrolował cykl produkcji mąki. Po przyjściu do pracy uruchamiał czyszczalnię i puszczał zboże. Proces był zautomatyzowany. Wnioskodawca kontrolował sposób zmielenia i przesiania. W przypadku nieprawidłowości w procesie – usuwał je. Wyprodukowana mąka była kierowana do zbiornika, otręby do innego zbiornika. Wnioskodawca sprzątał też pomieszczenie, w którym były maszyny, co zajmowało ok. 15 minut dziennie. Jedynie sporadycznie pomagał przy workowaniu czy transporcie. Wnioskodawca pracował w godzinach 7 – 15.

Oprócz wnioskodawcy pracowały jeszcze trzy osoby, które zajmowały się workowaniem mąki i otrębów, przygotowaniem transportu i sprzątaniami, a więc mieli odmienny zakres obowiązków niż wnioskodawca. W młynie nadto panowało zapylenie i hałas.

Zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje zatem, że ubezpieczony zajmował się pracami związanymi z pracą przy wytwarzaniu mąki i stanowiły one pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanych przepisów. Czynności w postaci sprząkania, czy sporadycznej pomocy przy innych czynnościach /workowanie, przygotowanie transportu/, nie powodują, że całego okresu zatrudnienia nie można zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych, bowiem były to czynności incydentalnie, w wymiarze nieznaczącym dla wymiaru czasu pracy w warunkach szczególnych./por. w tym zakresie Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2015 r. ,III AUa 1224/14, LEX nr 1771016/

Reasumując z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury określone w art.184 ust.1 ww. ustawy, bowiem okres zatrudnienia w spornym zakładzie w warunkach szczególnym, łącznie z okresem uznanym przez organ rentowy, daje wnioskodawcy ponad 15 lat pracy w takich warunkach. Pozostałe warunki nie były ostatecznie sporne między stronami.

Wniosków dowodowych mających wykazać okoliczności przeciwne organ rentowy nie zgłosił.

Wobec powyższego podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury .

O dacie przyznania prawa do emerytury, Sąd orzekł na podstawie art. 100 w zw. z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznając prawo do emerytury od dnia 15 marca 2016 roku, w związku ze spełnieniem w tym dniu wszystkich przesłanek uprawniających o świadczenia (ukończenie 60 roku życia).

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r w sprawie opłat za czynności adwokackie /Dz.U. 2015 poz. 1800 z póź.zm. w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania./

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. ZUS wraz z aktami rentowymi i odpisem protokołu rozprawy